

NOORD-HOLLANDSCHE COUPANT.

Dieu et mon Droit.

WOENSDAG 22 AUGUSTUS.

AMSTERDAM, 21 Augustus.

Dit blad verschijnt te Amsterdam, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 5.00; voor de buitenlanden franco p. p. f 6.00.
Drukkerij, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau van de Tijd.

Advertentiën van Zes regels en daar beneden worden tegen f 1.00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien 35 cents zegelrecht betaald. Voor grootte letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

Met genoegen hebben wij gezien dat de Eerste Kamer met een groote meerderheid, zich heeft neêrgelegd bij het wettelijk van wet tot aanleg der spoorwegen. Dat was het beste wat zij doen kon. Het schijnt dat sommigen zich daartoe slechts hebben laten vinden *de guerre lasse*; omdat de zaak te lang had geduurd en er een einde aan komen moest. Het kan een paradox schijnen als wij zeggen, dat het een goed argument is; nochtans, wij meenen dat opregtelijk.

Wij zijn niet geneigd alles goed te keuren wat bij ons te lande zoo dikwerf gedaan wordt, om aan een einde lang hangende zaak een einde te maken. Het is een kwaal in ons land — wij zeiden 'onlangs' — dat men alles verbeteren wil; maar het is tevens geene mindere kwaal, dat men, alles willende verbeteren, ten laatste eindigt met aan te nemen wat in zich-zelf verworpenlijk wordt geacht. Velen onzer voornaamste wetten zijn om geene andere reden tot stand gekomen. Neem b. v. de April-wet, de armen-wet, de onderwijs-wet; zij zijn wet geworden in de beide Kamers, niet omdat zij goed waren, maar alleenlijk om van haar te worden ontslagen.

Hoeveel lieden zouden er zijn die vrede hebben met de wet tot betugeling van de vrije godsdienst? Wij meenen dat zij al zeer weinigen in getal zijn; voor de Katholieken vergt zij te veel; voor de heethoofden onder de Protestanten te weinig; en voor velen dergenen, die zich verheven achten boven de belangen der bijzondere eerediensten, had de Staat op allen wel een krachtiger toezigt mogen eischen.

De armen- en onderwijs-wetten hebben een dergelijk lot ondergaan; zij zijn zoo min als de Kerke-wet uit overtuiging aangenomen. Zij zijn tot wet gemaakt, omdat aan de daaruit ontstane kwestien een einde komen moest. Men wilde de daarover loopende geschillen van de baan der politiek geweerd hebben. Daarom werd minder acht gegeven op de gehalte der ontwerpen, dan wel op zekere politieke noodzakelijkheid. Wat was dan het geval? Dat men zich daarvan heeft afgemaakt, zoo als men kon, niet zoo als het behoorde, en dat de beginselen zijn opgeofferd aan het politiek belang van den oogenblik.

Men ziet dan ook de uitkomsten. Armen-wet en onderwijs-wet baren moeiten en zorgen zonder einde, gevele aanleiding tot vele daden van willekeur, en kwetsen vele belangen en regten. Zoo iemand zich de moeite wilde geven om de geschiedenis op te maken van de werking der drie besprokene wetten, hij zou een nuttigen arbeid verrigten en vele verbazen door de verkregen resultaten, die, thans verloren in de massa der feiten, ongemerkt voorbijgaan, maar zoo zij bij elkander gebragt werden een tafereel zouden opleveren, dat, door den wetgever niet beoogd, aan de publieke opinie zeer mishagen zoude.

Dat is volkomen natuurlijk. Wanneer er een zedelijk beginsel moet geregeld worden, dan kan men dat, wil men alzoons en duurzaam bevredigen, niet anders regelen dan geheel overeenkomstig den eisch van dat zedelijk beginsel. Eene transaktie, die het zedelijk beginsel schendt, kan voor een oogenblik dienstig schijnen aan degenen, die zich tot elken prijs van de gerezene moeilijkheid willen afmaken; zij zal intusschen niet nalaten spoedig de wrege vruchten voort te brengen, die steeds het onvermijdelijk gevolg zijn van elke belediging aan een zedelijk beginsel toegebragt.

Iets anders is het in zaken van zuiver stoffelijk belang als de spoorwegen. Daarbij, hoe men de zaak ook keert of wendt, staat bij alle belanghebbenden, hetzij zij den Staat of eene plaatselijke gemeente vertegenwoordigen, geene andere kwestie dan die van materiaal voordeel op den voorgrond. Zoo er een zedelijk beginsel bij te pas komt, dan is het geen ander dan dat in de bezorging van dat stoffelijk voordeel het publiek belang moet worden behartigd; met andere woorden, men moet in de verspreiding van dat stoffelijk voordeel over het land de distributieve regtyaardigheid in acht nemen voor zoo ver dat mogelijk en overeenkomstig het publiek belang is. Wie ziet niet, dat, wanneer de zaak zoo staat,

de kwestie niet alleen voor eene transaktie vatbaar is, maar in den regel zelfs niet zonder transaktie is tot stand te brengen? Over materiele belangen, wanneer er geen duidelijk uitgesproken, strikt genomen recht bestaat, kan men altijd tranzigeren, zoo dikwerf er tegenstrijdige en onvereinigbare eischen tegenover elkan- der staan.

Wie zal het ontkennen dat in de zaak der spoorwegen velerlei belangen elkander bekampfen, belangen die gezamenlijk niet konden worden bevredigd zonder dat aan het publiek belang schade werd toegebragt.

Er waren hier twee vragen, waarover de opinien uiteen liepen; de eerste was: of de Staat of partikuliere krachten de spoorwegen zouden aanleggen; de tweede liep over de aan te wijzen rigting van de spoorlijnen.

Wat de eersten betreft, men kon na al het gebeurde tot de staatspoorwegen toetreden, al was men pok van meening dat de spoorwegen beter kunnen worden toe- vertrouwd aan partikuliere ondernemers. De zaak loopt eenvoudig op eene kwestie van konvenientie uit. Welnu, wie zal op zijn stuk stokstijf blijven staan voor eene kwestie van betamelijkheid, als er zoo veel belangen aan verbonden zijn als in deze aangelegenheid. Ieder had recht om met den heer Thorbecke te zeggen, beter eene spade in den grond te steken, dan nog langer te twisten over hetgeen men te doen heeft. De Eerste Kamer heeft dien ten gevolge, naar het voorbeeld der Tweede, met groote meerderheid beslist, dat het beter was door de Regering de spade in den grond te doen steken, dan nog langer in het onzekere te blijven of wij wel ooit een groot spoorwegplan zouden kunnen tot stand brengen. Zij heeft daarin zeer ver- standig gehandeld. En die haar deswege van inkon- kwentie beschuldigen, zoeken spijkers op laag water en trachten eene kwestie van betamelijkheid omtrent een stoffelijk belang te verheffen tot een absoluut beginsel; hetgeen niets meer of minder is dan eene groote ab- surditeit.

Wat nu de tweede vraag aangaat, omtrent de rigting aan de lijnen te geven, daaromtrent waren de eischen der plaatselijke belangen zoo uitgestrekt en zoo veel- zijdig, dat daaraan zonder transaktie door niemand een einde te maken was. Wij willen aannemen dat er mis- schien in de beide Kamers geen twintig leden waren, die zich volkomen en zonder eenig voorbehoud konden vereenigen met het thans goedgekeurde spoorwegplan. En niets is gemakkelijker dan om eene bonte staal- kaart te leveren van de te dier zake geuite meeningen der vertegenwoordigers. Sommigen hunner hebben zelfs met eene zeldzame naïeveteit openbare belijdenis ge- daan van hunne weifelingen, getuigende voor een of meer gedeelten af te keuren, wat zij desuietemtin ein- digden met toe te stemmen. Men kan daarvan partij trekken, om zoowel de sprekers als de wet te hekelen. En te verheelen is het niet dat sommige woordvoerders eene ellendige figuur hebben gemaakt, wanneer zij be- grepen hunne stem aan de wet niet te kunnen ont- houden, alhoewel zij daartegen vele bezwaren hadden, en die bezwaren wilden uitspreken. Zij hadden de overtuiging dat zij de wet moesten aannemen, en wis- ten die niet te motiveren, maar gaven daarentegen al- lerlei beweegredenen, waarom zij haar moesten verwer- pen. Dat schouwspel is ongetwijfeld geschikt om tot vermaak der spotters te dienen; maar verandert den aard der zaak niet. Wij hebben zoo min als iemand an- ders het spoorwegplan in al zijne deelen goedgekeurd. Maar dit heeft ons niet wederhouden op de aanneming ten sterkste aan te dringen, omdat, wie het doel wil, ook de middelen moet betrachten. Wij hebben, met me- eens gezegd en wij herhalen hier nogmaals, in den stand der publieke opinie, nadat eenmaal de bespreking naar spoorwegen door eene afgezonden dag van den heer Simons was algemeen gesproken, waarvoor de heer Simons was algemeen gesproken, was het onmogelijk geworden om een spoorwegplan in de Kamers te- len doorgaan, indien niet bijna elk afzonderlijk deel des lands zijn aandeel daarin kreeg. Het stad en streek had zijn verlangen en zijn eisch. Daarin moest een greep gedaan worden, dewijl het onmogelijk was aan de vor- deringen van allen te voldoen. De heer van Hall met den

heer van Heemstra heeft den greep beproefd, die thans tot wet is gemaakt; welligt zou de heer Thorbecke den greep gewijzigd hebben in de onderdeelen. Maar wie is vermetel genoeg om te beweren, dat de greep van den heer Thorbecke, als hij altans de kans wilde ver- zekeren van zijn wetsvoorstel te zien aannemen, minder tegenstaad, minder bezwaren zou hebben ontmoet? Aller belangen te bevredigen is onmogelijk. Hij zou derhalve een keus hebben moeten doen. Maar die keus kon niet anders gedaan worden, dan met het oog op de Kamers, ten einde zooveel belangen in het plan te vereenigen, dat er eene meerderheid konde gevonden worden, en te gelijkertijd moest het publiek belang voor oogen gehouden worden, dat is het belang der schatkist met de belangen van handel, nijverheid en landbouw, om nog te zwijgen van die belangen, welke het ministerie van Oorlog in de zaak had te behartigen. Dat alles loopt zoo door en tegen elkander, dat er geen plan te maken is, waartegen van de zijde der plaatselijke en der algemeene belan- gen geene groote bezwaren pleiten. Thorbecke zou of even bedenkelijke ontmoet hebben als van Hall er ondervonden heeft. En daarom heeft de Kamer wel gedaan met over alle bezwaren heen te stappen en aan te nemen wat zij voor zich had. Daarmee is men van het plannen maken tot werken gekomen, en zal men eindelijk het voorrecht erlangen, dat er eene spade in den grond wordt gestoken, een voorregt door Thorbecke zelve zoo hoog gesteld, dat hij het boven alle plannen verkieslijk heeft geacht.

Overigens als men goed toeziet, dan heeft de oppo- zitie zelve het bewijs geleverd, dat men de wet kon goedkeuren.

Wat heeft zij gedaan? Zij heeft omtrent de eerste vraag, waarvan wij straks spraken, het amendement voorgesteld, dat men alvorens tot de staats-spoorwegen te besluiten, nog eens eene proef zou nemen, of men niet klaar zou kunnen komen met partikuliere onderne- mers. Als men nu ter zijde laat de gewigtige bedenking, dat de zoogenaamde partikuliere krachten eigenlijk toch staatskrachten zouden geweest zijn, waarbij al de voor- deelige kansen aan partikuliere ondernemers en al de kwade kansen aan den Staat werden toegedeeld, dan getuigt toch nog het voorstel zelf, dat men geen groot krediet over had voor de kans, die men nog eens be- proeven wilde. De oppositie, zoo zij het roer in handen kreeg, behield zich immers het recht voor, om zelve de staatspoorwegen in te voeren. Dat amendement is te- regt verworpen, en zoo ons daarbij iets verwondert, dan is het dat zulk een weifelmoedig amendement nog zoo vele stemmen op zich heeft vereenigd.

Omtrent de tweede vraag, boven door ons besproken, de algemeene rigting der lijnen, heeft de oppositie eigenlijk niets gedaan. Had zij kans gezien iets dege- lijks voor te dragen, dan had zij plan tegenover plan moeten stellen. Dat ware de *bonne guerre* geweest, te meer omdat het land, met de meerderheid der Kamers, een einde aan de zaak wilde gemaakt hebben. Door haar plan tegenover het gouvernementsplan te stellen, had zij de kans om het ministerie omver te werpen, zelve aan 't roer te komen, en de belangen te behartigen, die zij thans meept, dat ten schade des lands miskend worden heeft intusschen haar plan *in petto* gehandeld.

Wat is het te vernemen geweest. Wanneer men het plan lijk omdat zij geen ander of beter plan had. Is het te verwonderen dat de oppositie een ijdel slaan in de wet is geweest, en dat de beide Kamers met een groote meerderheid zich bij het goe- de plan hebben aangesloten? Het is niet te verwonderen, er zijn eenige partiële wijzigingen in de rigting der lijnen voorgesteld geweest. Maar die wijzigingen kwamen voort van lokale belangen, en mis- ten het karakter, dat zij, als een geheel plan, van de oppositie uitgingen. Zoo dat omtrent de rigting der lijnen de oppositie slechts blijk heeft gegeven van hare onmacht.

Na dit alles kan er geen twijfel meer zijn, of wij hebben 't recht de beide Kamers en het land geluk te wenschen met den afloop der gehouden beradslaging.

gan. Er blijven sommige belangen onbevredigd; wij erkennen en betrennen 't. Maar het was ondoenlijk, om allen gelijkelijk te voldoen.

Onmogelijk is 't intusschen niet, dat met verloop van tijd ook voldaan worde aan het verlangen dezer laatsten. Zij zijn daar het naast aan toe, nu eenmaal het besluit genomen is, om krachtig handen aan het werk te slaan. Is de voorgenomen taak eens voltooid, dan zal men daarbij niet blijven staan; maar men zal er van zelf toe gebracht worden om het aanbrekende aan te vullen.

Men verzekert dat Z. M. de Koning, den minister van Binnenlandsche Zaken, baron van Heemstra, bevestigd heeft met het grootkruis der orde van den Nederl. Leeuw, den minister van Financiën, baron van Hall, en den minister van Koloniën, den heer Rochussen, met het grootkruis der orde van den Nassauschen Leeuw.

Nopens de bijeenkomst van Z. M. den Koning met Koning Leopold van België, te Wiesbaden, schrijft men aan de *N. R. Ct.* van daar het volgende:

„Zijne majesteit de Koning der Belgen arriveerde hier juist tijdig genoeg om een bezoek bij zijne majesteit den Koning der Nederlanden af te leggen. Zoodra eerstgemelde in zijn hôtél was afgestapt, heeft een zijner adjudanten zich naar de villa begeven, alwaar zijne majesteit Willem III gedurende eenige weken zijn verblijf hield. Onmiddellijk na de terugkomst van den adjudant, vertrok Koning Leopold in een open rijtuig, met twee paarden bespannen, derwaarts. Zoodra de Koning der Nederlanden den ouden achtbaren Koning Leopold de villa zag naderen, ging hij hem te gemoet, om hem hartelijk de hand te drukken en te verwelkomen; vervolgens begaven beide vorsten zich naar de groote salon, alwaar zij omtrent twee uren met elkander hebben doorgebracht. Wat gedurende deze konferentie tusschen beiden is verhandeld, is niet bekend. Bij het vertrek van Koning Leopold uit de villa heeft men opgemerkt, dat beide vorsten elkander een zeer minzaam vaarwel toeriepen.”

De Protestantsche bewoners der gemeente Uitgeest hebben aan den heer J. A. van Meegen, R. K. pastoor aldaar, bij zijn vertrek uit de gemeente, een album aangeboden, als een ongeveinsd bewijs van hoogachting en toegenegenheid, wegens den liefderijken en verdragzamen geest, gedurende bijna 40 jaren door hem in de gemeente aangekweekt en bevorderd. (*N. R. Ct.*)

Volgens eene mededeeling van de Britsche post-administratie heeft de dienst der wekelijksche stoombooten tusschen Liverpool en Halifax of Portland in Britsch Noord-Amerika, waarmede de brieven naar Canada enz. verzonden worden, deze wijziging ondergaan dat de dag van expeditie uit Londen voortaan op Donderdag in plaats van op Woensdag bepaald is. De laatste dag der verzending uit de voornaamste plaatsen in dit Rijk valt alzoo in op Dingsdag.

Bij de gisteren op de Schelde voor Antwerpen gehouden wedstrijden der Belgische Nationale Regatta-Club zijn de volgende prijzen door Amsterdamsche verenigingen behaald:

N°. 1. vierriems gieken bemand door heeren liefhebbers. 1ste prijs Roei- en Zeilvereniging de Hoop.

N°. 3. Tweeriems roeivaartuigen, bemand door heeren liefhebbers. 1ste prijs Roei- en Zeilvereniging de Hoop.

N°. 5. Vierriems gieken, bemand door volk, 1ste prijs Roei-club Cloanthus.

N°. 6. Vierriems roeivaartuigen, bemand door volk. 1ste prijs Roei-club Cloanthus.

De prijzen van het Vee, besteed ter markt van gisteren, waren als volgt: Runderen, wegende 650 fl , 1ste kwal. f 210, 2de kwal. f 180; idem weg. 600 fl , 1ste kwal. f 200, 2de kwal. f 170; idem weg. 550 fl , 1ste kwal. f 180, 2de kwal. f 160. Melk en Kalkkoeijen f 150 tot f 200. Schapen van f 28 tot f 34. Varkens van 50 tot 54 ct. het Ned. fl .

Z. M. heeft jhr H. A. G. Ver Huell vergund het aanmerken der onderscheidingssteekenen van ridder der orde van Adolf van Nassau, met de Zwaarden, hem door Z. II den Hertog van Nassau geschonken.

ENSCHEDÉ, 18 Aug. Het telegrafisch bericht, dat de Eerste Kamer de spoorwegwet heeft aangenomen, heeft hier groote blijdschap verwekt. De politiebeambte P. Lemperts heeft te paard de tijding hier gebracht, ten welken einde hij was afgezonden geweest. De fabriekanten en veel andere burgers hebben door het uitsteken der nationale vlag hunne vreugde aan den dag gelegd. Enige der eerstgenoemden schonken aan hunne werkluijden een buitengewone toelage in geld.

WIJHE, 19 Aug. De IJssel is sedert eenige dagen aanmerkelijk verhoogd. Vele aan die rivier gelegen landerijen worden thans weder overstromd.

Gisteren namiddag woede in de rivier een hevige Z. W.

wind, die gedurende den geheelen nacht en zelfs tot heden namiddag 5 ure bleef aanhouden. Stortregens, hagelbuijen en eene dikke duisternis heerschten bijna den geheelen nacht, terwijl bliksemstralen de lucht doorklieften. De te veld staande boekweit heeft hierdoor veel schade geleden.

De telegraaf meldt heden het volgende:

LONDEN, 21 Aug. De *Times* zegt in een artikel over Italië, dat Garibaldi, indien hij niet verder gaat, na Napels en Rome met Sardinië te hebben vereenigd, zich den naam van een tweeden Washington zal hebben verworven, en dat, mogt hij Venetië aantasten, zijne revolutionaire krachten zullen verdwijnen, zelfs al wordt hij door Sardinië openlijk tegen het Oostenrijksche leger ondersteund. Het blad gelooft dat hij in dit geval de eene provincie na de andere zal verliezen. Ook de *Morning Post* geeft vrees voor Oostenrijk te kennen.

BERLIJN, 21 Aug. De *Preussische Zeitung* verklaart het door *le Nord* medegedeelde bericht, betreffende de punten, waarover Pruisen en Oostenrijk het te Teplitz zouden zijn eens geworden, als een verzinsel.

NAPELS, 20 Aug. Men zegt dat te Foggia twee kompaniën dragonders en verscheidene artilleristen zich bij de opstandelingen hebben aangesloten.

GENUA, 20 Aug. De Napolitaansche troepen op de kust van Kalabrië hebben in den avond van den 14 vuur gegeven op een van Malta komende brik, geladen met wapenen en ammunitie. Het schip strandde en werd door de Napolitanen bemagtigd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 19 Aug. Uit Napels is geen nieuws ontvangen. Van Garibaldi's plannen is weinig bekend. De Keizer zou, naar beweerd wordt, tot een diplomaat, met wien hij over den toestand sprak, gezegd hebben, dat hij moest toezien en geen plan kon ontwerpen zolang de zaken niet meer ontwikkeld waren.

— De vertegenwoordigers van Frankrijk, Oostenrijk, Engeland, Rusland, Pruisen en Turkije, hebben in de afgelopen week eene bijeenkomst gehad, om zich nader over de konventie te verstaan, waarvan de grondslagen gelegd zijn in het protokol voor de Syrische aangelegenheden; de gevolmagtigden zijn het echter niet eens geworden.

— De graaf en de gravin van Aquila zijn aan boord van een Braziliaansche korvet, dat door een Napolitaansch oorlogsstoomschip begeleid werd, te Marseille aangekomen en worden te Parijs verwacht.

— Op verzoek van generaal Montauban zendt de Regering hulptroupen naar China. Drie regementen maken zich tot hun vertrek gereed.

— Gisteren is de heer Manna door den heer de Thouvenell aan den Keizer voorgesteld.

— Graaf Walewski heeft Parijs verlaten en reist naar Duitschland.

— Prins Napoleon is heden naar Genève vertrokken om er eenige dagen te toeven.

— Ten betooge dat de keizerlijke konstitutie inderdaad een waarheid, en het Wetgevend Ligchaam werkelijk eene magt is, voerde de *Moniteur*, acht dagen geleden het bewijs aan, dat in de laatste zitting dier vergadering van de 213 wetsvoorstellen slechts 200 aangenomen, 12 verdaagd waren en 1 (de vrije uitvoer van lompen) verworpen was. Nu leest men in een blad: De Fransche natie mag waarlijk trotsch zijn op de vrijheid harer vertegenwoordigers; de Regering doet evenwel zeer veel voor het volk; zij verklaart dat ook de verkiezingen der stedelijke overheden in den regel vrij zijn. Het volk verblijdt zich met die verklaring; de kiesbewegingen beginnen, de oude partijen vangen aan wakker te worden en de Regering wordt door een heilloozen schrik aangestast.

Volgens artikel 10 der wet van 16 Julij 1850 moet het tijdstip der verkiezingen minstens twintig dagen vooraf aangekondigd worden.

Nu verschijnt den 10 dezer een keizerlijk dekreet, gedagteekend 14 Julij, 'twelk alzoo bijna een maand geheim is gehouden, en stelt eusklaps de verkiezingen op den 18 en 19 Augustus. De beweging kon dus slechts acht dagen duren, maar de overheden hebben ze behendig bedwongen. Bij voorbeeld te Bordeaux, waar een door de onafhankelijke partij ontworpen kandidatenlijst door de overheid in beslag genomen werd, eeniglijk omdat er vijf namen op voorkwamen, die ook op de door de Regering goedgekeurde lijsten stonden. Het aardigste hiervan is dat zij, welke die namen voerden, uitdrukkelijk hunne toestemming hadden gegeven om op de lijst der onafhankelijke partij geplaatst te worden.

— Het volgende geeft een blad te lezen:

„De oogst in de Seine- en aangrenzende departementen belooft meer, zoowel wat hoedanigheid als hoeveelheid betreft, dan men uithoofde van het slechte weder kon verwachten. Ook uit de noordelijke departementen, waar

de eigenlijke graanschuur van Frankrijk is, vermen hetzelfde. Men gelooft dat daar de opbrengst beneden die van 1859 zal zijn. De vrees bestaat inschen dat men bij het aanhoudend regenachtig weder met het oogsten niet snel genoeg zal kunnen voortgaan en hem onder dak brengen. Daarbij komt dat men in dan in 't voorjaar gebrek aan veldarbeiders heeft, dat men nauwelijks handen genoeg heeft om want het een dag goed weer is daarvan gebruik te maken.

„Trouwens, 't is sinds jaren bekend dat zelfs in wone tijden en bij middelmatigen oogst akkerlieden overbreken. Nu stelt men in Frankrijk de regering verantwoordelijk voor het goede en slechte weder en bijgevo voor een goeden of slechten oogst, 'tgeen zeker een zweem van afhankelijkheid en aan den leiband loopen der Franschen verraadt. Desniettemin is een grond voor dezen onzin en wel deze, dat men van eene bevolking, die langzamer dan eene andere Europa (14 op de 1000 tusschen de twee laatste volktellingen) vermeerdert, een steeds klimmend contingent voor het leger eischt (thans op voet van v. 100,000 man 's jaars), terwijl te gelijktijd de overdreven bouw- en verfraaijingszucht te Parijs, Marseille, Lyon enz. duizenden jonge landlieden van de akker naar de steden lokt, en men op kunstmatige en geweldige wijze de ontvolking der provincien het gebrek aan veldarbeid bevordert, waardoor akkerbouw leidt. 't Is waar dat men daarentegen officiël op de aanwending van ploeg-, zaai-, dorsch- en andere werktuigen, die in het gebrek aan armen handen moeten voorzien, aandringt; doch dit middel gemakkelijker aanbevelen dan aangewend. Tot de aanwending van die werktuigen behoort eerstens meer verlichting en beschaving en tweedens meer geldelijk vermogen dan de Fransche boerenstand bezit.”

— Aan het *Journal des Débats* wordt uit Turijn geschreven dat de dezertiën in het Sardinische leger, om danks de circulaire van de heeren Farini en Fanti aanhouden. Het leger bestaat uit niet meer dan 125,000 man, hoewel men gezegd heeft dat het cijfer er van 200,000 was.

— Er begint zich in Italië een nieuw beginsel van verdeeldheid te openbaren, dat is eene partij die de familie Murat op den voorgrond tracht te schuiven. In een manifest van die partij, zonder naam van den schrijver, wordt de eerezuchtige staatkunde van Sardinië gegesipt en betoogd, dat de herstelling van de familie Murat te Napels, de beste oplossing zou zijn van de Napolitaansche kwestie en het meest in het belang van Europa.

— Uit Konstantinopel wordt geschreven dat gestadig troepen naar Syrië vertrekken, daarentegen kwamen steeds troepen landweer uit den omtrek ter hunner vervanging aan. Den 9 dezer had de Sultan het jaarlijksch bezoek bij de Hooge Porte afgelegd, waar hij ditmaal plegtig ontvangen werd door den Kaimakin Aali-pacha en den scheik Ul-Islam, de ministers, de leden van den staatsraad, van het hooge gerechtshof en van den Tansimat. Dezen laatsten zou die eer niet meer te beurt vallen, daar men besloten heeft dat ligchaam te ontbinden, wijl daardoor aanzienlijke kosten gespaard worden, en meer nog wijl de diensten er door bewezen weinig nut gesticht en in vele gevallen geschaad hebben.

Zoodra de Sultan gezeten was, omringd door de genoemde hooge personaadjes, sprak hij een lange rede met forsche stem en buitengewone geestkracht. Hij laakte in sterke bewoordingen de gruwelen, onlangs op den Libanon en te Damaskus gepleegd, en verklaarde dat alle middelen moesten worden aangewend om de schuldigen van weerzijden voor het gerecht te brengen en met de grootste strengheid te straffen, daar de gepleegde baarbaarschheden de geloovigen van het land met schande overlaadden.

Vervolgens prees de sultan Fuad-pacha met warmte en erkende met dankbaarheid de door dezen bewezene diensten. Toevallig trad Vely-pacha bij die woorden met een op dat oogenblik van Fuad-pacha ontvangen telegram, dd. 5 dezer uit Damaskus, de vergaderzaal binnen. Er waren, zoo luidde het bericht, tot den 4ⁿ bereids 350 beschuldigten, meestal hoofden en aanzienlijke mannen in hechtenis genomen en het getal hunner zou spoedig 400 bedragen. Allen waren onmiddellijk voor een krijgsraad gebracht, en hun vonnis zou, zoodra het geveld was, voltrokken worden. Bij sommigen had men geplunderde voorwerpen der Christenen gevonden. Het was te hopen dat de schande, die op het leger kleefde, zou uitgewischt worden.

De voorlezing van dien telegram maakte zoowel op den Sultan als op de aanwezenden een diepen indruk. Na een korte pauze ging de Sultan voort met zijne rede, en gaf te kennen dat voortaan de financiën met de grootste zorgvuldigheid zouden beheerd en het gansche stelsel verbeterd worden; hij was voornemens een aantal muschiers en andere nuttelooze ambtenaren, die slechts een last voor den staat waren, af te schaffen.

Aangezien er omtrent Balbek niets in den telegraaf gemeld werd, is er reden te veronderstellen dat het ge-

Russen - a - ; 5 pc. id. - a - ; 2 1/2 pc. Holland 65 1/2 a - ; 4 pc. id. 102 1/2 a - ; Illinois Shares - a - ; id. 7 pc. Oblig. - a - ; Sardinië - a - ; Ecuador - a - .

WEENEN, 20 Aug. Met. 5 pc. 63. - ; 2 1/2 pc. - ; Nat. 78.80; Loten 185 4 pc. - ; Bank-Aktien 808; Noord-Baan-akt. 185; Oosterr. Cred. Loten - ; Cred. Anst. 181. - ; O.-Fr. Spoorw.-akt. 251. - ; Lomb. Venetiaans. - ; Nieuwe 141. - ; Wissel op Londen 3/m. 13.05; Parijs - ; Frankf. - ; Amst. - ; Goud - ; Zilver - .

BERLIJN, 20 Aug. Metalliek 5 pc. 51 1/2; Nationale 59 1/2; Stiegl. 5de serie 92 1/2; 6de id. 102 1/2; 5 pc. Eug. Russ. 104; Nieuwe 3 pc 62; Pruss. Staats. 4 1/2 pc. 100 1/2; id. Nieuwe 5 pc - ; Fr. Oost. Spoorw. - ; Cred. - ; Wissel op Londen 2/m. 6 th. - ; Parijs - ; Hamburg - ; Amst. zigt - ; Weenen 2/m. - ; Petersburg 3/w. - .

HAMBURG, 20 Aug. 3 pc. Rusland 60 1/2; 4 1/2 pc. id. - ; 3 re Spanje 44 1/2; 1 1/2 pc. id. 37 1/2; Vereinsb. 98 1/2; Noord-Duits. bank 83; Mexikanen - ; Wissel op Londen 3/m. - ; Amst. - ; Diskonto - .

FRANKFORT, 20 Aug. Metalliek 5 pc. 50 1/2; Nation. 57 1/2; Cred. Akt. - ; Spanje 3 pc. 47 1/2; 1 1/2 pc. 39 1/2; Bankakt. - ; Wissel op Londen 116 1/2; Weenen 89 1/2; Parijs - ; Diskonto - .

Wisselkoers.

2/m. Parijs	55 1/2	2/m. Livorno	45 1/2
Zigt	55 1/2	Napels	75
2/m. Bordeaux	55 1/2	3/m. Petersburg	167
1/2 m.	55 1/2	6/w. Weenen	88
3/m. Madrid	240	Angsburg	99
• Cadix	241	Frankfort	99 1/2
• Sevilie	237	2/m. Hamburg	35 1/2
• Bilbao	233	Zigt	35 1/2
• Lissabon	40 1/2	3/m. Londen	11.60
• Porto	41	Zigt	11.67 1/2
2/m. Genua	45 1/2	Rotterdam	1/2

NIUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.			
Metalliek	f 22,15	Prussische	f 34 1/2
d ^o . Nation.	28,75	Spaansche	-
Napelsche	-	d ^o . Buitenl.	55 1/2
Div. in d	11,60	Hamb. Russ.	-
Eng. Russen	-	Russ. in Z. R.	34
Fransche	55 1/2	P. R.	91 1/2
Belgische	55 3/4	Polen Fl.	26 1/4

SPECIE-COURS.	
Gouden Specien.	
Stukken à f 10 per Stuk	f 9,70 à 9,80
Oude Grande Dukaten	5,60
Wigtige Souvereinen	11,20 à 11,60
Histolén	9,50 à 9,80
Stukken van 20 Franks	9,30 à 9,40
Baren Gouden Specien à f 1442,60 per Ned. & 1/2 à 10 1/2 pe.	-
Zilveren Specien.	
Plasters	per Stuk f 2,55 à 2,60
Stukken van 5 Franks	2,38 à 2,36
Brabandsche Kroonen	2,65 à 2,70
Fransche	2,70 à 2,75
Prussische Daalders	1,75 à 1,78
Zilver 1000 à 980	-
900 à 700	f 104,20 à 105,-

HANDELSBERIGTEN.

GEANMARKT.
AMSTERDAM, 20 Aug.

Tarwe hooger verkocht: 132 & a. b. Poolse f 392; 130, 131 & b. dito f 382; 132 & c. Bovenl. f 362; 127 & Vriessche f 350 aan de Zaan; 128 & dito f 352; 126 & dito f 342; 125 & dito f 330.

Prussische Rogge bij partij hooger, gedr. ruim prijshoudend: 125 & Prussische f 212; 123 & dito f 204; 118 & J. Petersburg f 182; 120 & dito f 190; 121 & Galatz f 192.

Garst f 3 hooger: 115 & Prensche f 218.

Haver ruim prijshoudend: Zweedsche f 9 1/2; Mannheimer f 9 per 100 kp.

Boekvee overlanders: 122 & Amersf. f 273; Fransch f 215 per 2100 kilo.

Koolzaad: n. Haarlemmermeer f 10; Baiksloer-Ham f 12 1/2. Op 9 vaten Olie te leveren: Rubs 73 1/2; in Sept. ek. f 75; Okt. 75 1/2; Nov. 76 1/2. Linzaad in een doen: 105, 107 & Riga f 7 1/2; 107, 108 & Riga Dray. f 310; 214 & Koningsberg f 325. Kaapohe op 6/w. f 43 1/2; Vliegeng f 42 1/2; in Mel. ek. f 44 1/2; Sept. f 43 1/2; Okt. f 43 1/2; Nov. f 43 1/2; Dec. f 44 1/2; a. 4-1/2. Lijnzaad op 6/w. f 32 1/2; Vliegeng f 30 1/2; in Sept. ek. f 30 1/2; Okt. f 31 1/2; Nov. en Dec. f 32, Hennepolie op 6/w. f 38 1/2; Vliegeng f 37.

SCHIEDAM, 20 Aug. Rogge. Verkocht: 147/2 & Liban f 208 6/w.; 208 3/m. - Gerst: 132/2 & Perma f 194 kt.; 130/2 & Kunda f 188 6/w.; 128/2 & Koersche f 178 kt.; 130/2 & dito f 181 kt.; 183 6/w. - Moutwijn f 15, -; Jenever f 20,53; Amst. Proef. f 21,75 per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

SCHIERSTIJDINGEN. BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 21 Aug. Zuurdeeg, Metalen Kroon, Batavia.
HELVET, 20 Aug. Kraeft, Triton, Batavia.
BROUWERSHAVEN, 20 Aug. Larsson, Hedda Frederika, en Rotgans, Graaf Dirk III, beide Banjoewangie n. Rott. - Wihelmie, Johanna Maria, Rott. n. Batavia.

UITGEZEILD:

TEXEL, 20 Aug. Warnaar, Fortuna, Lissabon.
HELVET, 20 Aug. Admiral (autor), Hartlepool.
BROUWERSHAVEN, 20 Aug. Teengs, d'Elmias, en Snoep, Cornelia Mathilda, beide v. Batavia, en Pompe, Hendrina, v. Banjoewangie, alle 3 n. Rott.

REVUE-VAARF.

AMSTERDAM, 21 Augustus, in lading naar:
Frankfort. Grunewald, Frankfort N°. 11.
Keulen. J. L. Wilson, Köln N°. 10.
Maintz. M. Puchner, Mainz N°. 1.
Mannheim. J. G. Kroehl, Hofmang.
Wezel. E. T. Beijer, de Hoop.
Dusseldorf en Duisburg. W. J. F. Wilson, Niederrhein N°. 1.
Urdingen. J. D. Keuter, Jonge Arend.
Dusseldorf en Neuss. F. W. Meeuysen, Emma.

PRIJZEN DER PERGELEN.

Geveild op Maandag 20 Augustus, in het O. Z. Heeren-Logement.

- Buitenverblijf *Luimzigt*, en Erve, en 24 kampen Weiden Hoofland, aan den Stammerdijk, groot b. 29,2978; f 18000, f 2000; P. J. Degens.
- Boeren Hofstede *Landlust*, en Erve, heevens. 24 kampen Weiden Hoofland, aan den Stammerdijk, groot b. 30,1810; f 18300, f 3000; B. Langenhuisen.
- Huis, Achterhuis, en Erve, Noorderstraat, AA 454; f 3150, f 100; J. H. Richard.
- Dito, Nieuwendijk, L. 73; f 680, f 275; J. Schreiber.
- Huis en Erve, Elandstraat, FF 520; f 3000, f 1; J. F. Schutte.
- Huis, twee Achterhuizen en Erve, Anjelerstraat, (M) 410; f 325, f 500; J. H. Richard.
- Huis en Erve, Merken, S. 8 en L. 1; f 425, f 14; Opgehouden.
- Huis, Tuin en Erve, Palmgracht, QQ 820; f 2125, H. R. Nieuwensteed.
- Huis, Achterhuis, Tuin en Erve, Vijzelstraat, BB 613; f 4300; f 8; C. Roff.
- Huis en Erve, Vinkenstraat, UU 589; Niet geveld.
- Dito, Handboogstraat, D 883; f 2725; f 500; J. H. Richard.
- Huis, Achterhuis, en Erve, Goudsbloemstraat, QQ 434 en 435; f 2425, f 100; J. F. Schutte, Jr.
- Huis en Erve, Lauriergracht, FF 183; f 1725; f 150; J. H. Richard.
- Huis, Toon en Erve, Weesperstraat, W 562; f 1925, f 25; H. B. van Embden.
- Huis en Erve, Binnen-Oranjestraat, UU 614; f 1450, J. W. Rademaker.
- Dito, Bethanestraat, K 181; f 1800, f 45; P. Brugman.
- Buitenverblijf, Thinnad de Eendragt, WW 193 en 194; f 1500, f 19; Ongehouden.
- Dito, als voren, WW 195; f 1550, f 2; Dito.
- Huis, Tuin en Erve, Lange-Leidschedwarsstraat, CC 345; f 1500, f 2; Dito.
- Huis en Erve, Slootstraat, OO 269; f 485, W. A. J. Vroom, Az.
- Huis, Achterhuis en Erve, de Cude Pyl, Pijlsteeg, I 147; f 1200, f 1200; H. A. Rindenspoel.

Advertentiën.

(3025) Heden overleed alhier tot onze bittere droefheid, na voorzien te zijn van de laatste H. H. Sacramenten, in den jeugdigen leeftijd van ruim 21 jaren, onze veertigjarige Zoon, de Wel-Ed. Heer HERMANNUS JOSEPHUS KOCK, Student aan de Hooge School te Groningen.
J. H. KOCK,
Med. Doctor.
17 Augustus 1860.
Eenige kennisgeving.

(3029) Heden morgen omtrent 8 ure overleed alhier, na eene langdurige, smartvolle ziekte, de Zeer Eerwaarde Heer M. VAN DE RIET, R. C. Pr. en Pastoor dezer gemeente, vroegtijdig voorzien van de H. H. Sacramenten der stervenden, in den ouderdom van ruim 73 jaren, en hartelijk bemind door zijne gemeenteliefden, die hem als een vader hoogschatteden en verveerden.
DONGEN, 19 Augustus 1860.

KOLLEGIE EN KOSTSCHOOL

TE WEERT,

onder de bescherming van Mgr. J. A. PAREDIS,
BISCHOP VAN BOERBOND.

PROSPECTUS.

Het lesgevend personeel bestaat uit 6-Regenten, van welke 5 Geestelijken.

Het onderwijs bevat de *Latijnsche, Grieksche, Fransche, Hollandsche, Engelsche en Hoogduitsche talen; de Geschiedenis, Aardrijkskunde, Rekenkunde, Algebra, Meetkunde, Briefstijl, het Boekhouden* en het *Kunstmatig schrijven*.

Aan het Kollegie is mede verbonden eene *Fransche- en Commerce-school*, welker leerlingen, behalve in de bovengenoemde vakken, dagelijks twee uren onderrigt genieten in de *Fransche taal*. Zoowel binnen als buiten het Kollegie wordt uitsluitend Fransch gesproken.

De schoolgelden zijn bepaald op 20 gld. Ned. voor de studenten der Fransche school, en op 30 gld. voor

hen; die daarenboven het onderwijs in de oude bijwonen.

De lessen in de *Muzyk* en het *Teekenen* worden zónderlijk betaald.

Bij het Kollegie bestaat eene kostschool of internaat, welke door den Eerw. Heer Directeur, bijgestaan door drie Eerw. Heeren Regenten gehouden wordt. De scholieren hebben ieder afzonderlijk hun kamertje, kostgeld voor het tienmaandelijkse schooljaar bedraagt 150 gld. Ned., en wordt vooruit betaald in drie maanden: de 1° bij de intrede, de 2° op 1° en 2° de 3° bij de terugkomst na Paschen. Het beddegeld, het ledekant, alleen uitgenomen, en het tafelerf ten laste der ouders.

Het huis belast zich met de bewassing mits vergoeding van 10 gulden, en verschaft beddegoed toebehoor voor 7 gulden 's jaars.

Goede kosthuizen bij burgers zijn insgelijks gemiddeld en aan voordeelige prijzen [van 90 tot 130 g. beddegoed (en bewassing inbegrepen)] te bekomen doch het staat niemand vrij een kosthuis te kiezen zonder voorkennis van den Eerw. Heer Directeur.

Alle leerlingen zijn gehouden gezamenlijk hante studeer in een der zalen van het Kollegie onder toezicht van een der Eerw. Heeren te verrigten, en worden buiten het Kollegie zorgvuldig bewaakt.

De ouders of voogden ontvangen driemaal 's jaars een bulletin of verslag nopens het gedrag en de vorderingen der leerlingen, alsmede de plaatsen, hun door de commissien toegewezen.

Voor de gezondheid der studenten wordt bijzondere zorg gedragen: de verdeling van studie- en speelruime, de aangename ligging van het gesticht, en de verschillende ruime speelplaatsen zijn daartoe vooral geschikt.

Studenten, komende van andere gestichten, zullen zich van een getuigschrift van goed gedrag voorzien en aan een examen onderworpen moeten, waaruit blijkt zal op welke klas zij kunnen aangenomen worden.

De hervatting der lessen heeft plaats op den 3° October, wanneer ten 9 ure eene plechtige Hoogmis door den Eerw. Heer Directeur, ter eere van den H. Geest zal gezongen worden.

Voor verder narigt wende men zich aan den Eerw. Heer **MAESSEN**, Directeur van voornoemde Kollegie. (3026)

(3027) Bij een **Geneesheer** van de R. C. Godendienst, op een gezond en aangenaam gelegen dorp in de nabijheid van Arnhem, wordt voor een **Heer** of eene **Barne** gelegenheid aangeboden tot **Lawoning** met Kost en Bediening, des vriezende ook met gezellig verkeer. Ook is men niet ongenegen iemand van zwakke geestvermogens of ziekelijk gestel op te nemen. Reflecterende adresseren zich met *franco* brieven onder Lett. B. aan het Hulppostkantoor te Duiven.

(3028) Voor het Weeshuis eener kleine R. K. Gemeente in N.-Holland, wordt tegen genot van Kost, Inwoning, Geneeskundige Help en een Salarij van f 80 verlangd: eene **Binnenmoeder**, tusschen de 30 à 40 jaren, ongehuwd, of **Weduwe** zonder Kinderen ten hare laste en in staat om het Bestuur van gemeld huis alleen waar te nemen. Hiertoe inclineerende verzoeg zich, mits van goede getuigenissen voorzien, voor den 4 September a. s. met *franco* brieven onder letter X. bij den Uitgever van dit Dagblad.

Bij den Boekh. C. L. VAN LANGENHUYSEN is gedrukt en alom te bekomen:

DE EXCOMMUNICATIE

ANTWOORD

AAN
D^r. A. VAN TOORENENBERGEN,
DOOR
D^r. W. J. F. NULJENS.
Prijs 50 Cents.

Van denzelfden schrijver is mede te bekomen:

- Het Katholicisme in betrekking met de beschaving van Europa**, 2 deelen . . . . . f 7.00
- De Regering van Pius IX en hare beschuldigingen** . . . . . f 1.50
- Lees over het veelbesproken werk van Napoléon Bonaparte**. De Katholieke en Protestantse natien, beschouwd uit een drievoudig oogpunt van welvaren, verlichting en zedelijkheid. Eene bijdrage ter waardering van de beschaving, die op historiesek gebied, aan de Katholieke zaak zoo al ten deel valt . . . . . f 0.20
- Het Ultramontanisme**. Brieven aan een Vriend . . . . . f 0.30
- De Paus in 1859**. Een woord tot de Katholieken van Nederland . . . . . f 0.30

Amsterdam bij G. de Vriesman, Drukker en Uitgever